

Εθελοντών και προώθηση του μηνύματος, των αρχών και των αξιών του εθελοντισμού.

Στοχεύουμε το φετινό πρόγραμμα να 'ξεχειλίσει' με περισσότερες δράσεις αγάπης, προσφοράς και κοινωνικής υπευθυνότητας και να ξεπεράσουμε:

- το στόχο των **280+** δράσεων που θα διοργανωθούν
- το στόχο των **15,900+** εθελοντών που θα συμμετάσχουν
- το στόχο των **9,000+** ωρών εθελοντικής προσφοράς

Φέτος η Εβδομάδα Εθελοντισμού θα έχει και επετειακό χαρακτήρα αφού το **2023** κλείνουμε **50** χρόνια λειτουργίας και προσφοράς ως Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και η έναρξη των εορτασμών θα αρχίσει από τον Δεκέμβριο.

Ιστορίες Ζωής (εθελοντών)

Αφιέρωμα στην Μαλάμω Νεοφύτου 1940-2022

Της Δρ. Ολίβιας Πατσαλίδου

Αποτίοντας ελάχιστο φόρο τιμής στην αείμνηστη εθελόντρια και κοινωνική λειτουργό Μαλάμω Νεοφύτου, ετοιμάσαμε ένα αφιέρωμα από αποσπάσματα συνέντευξής της που έδωσε στις 23/3/2010, στο πλαίσιο ετοιμασίας μελέτης για την ιστορική αναδρομή του εθελοντισμού. Επιλέξαμε να καταθέσουμε τον αυτούσιο λόγο της, αντί να παραθέσουμε σε σύνοψη το πλούσιο έργο της, που έτσι κι αλλιώς θα ήταν δύσκολο να αποτυπωθεί σε ένα και μόνο άρθρο, επειδή θεωρούμε ότι μπορεί να εμπνεύσει τη νέα γενιά και τον αναγνώστη του Περιοδικού. Στις πιο κάτω γραμμές τα αποσπάσματα της συνέντευξης της αναδύουν μνήμες άλλων εποχών που αναδεικνύουν την αξία της πηγαίας ανάγκης για δράση όπου και όταν υπάρχει ανάγκη. Η Μ. Νεοφύτου, η οποία απεβίωσε στις 6/1/22, ήταν μια γυναίκα με όραμα για την κοινωνική εργασία και τον εθελοντισμό α λ λ α κ α ι π ρ ο α σ π ί τ ρ ι α τ ω ν ευάλωτων ομάδων. Μας αφήνει παρακαταθήκη, ένα πλούσιο κοινωνικό έργο. Διετέλεσε Πρόεδρος του ΠΣΣΕ από το 1995-1998.

Αποσπάσματα συνέντευξης 23/3/2010:

Η άτυπη φροντίδα και η αλληλεγγύη

«Την δύσκολη περίοδο της Αποικιοκρατίας, η οικογένεια, η γειτονιά και τα άτυπα δίκτυα φροντίδας ήταν στην πρώτη γραμμή για εξυπηρέτηση των κοινωνικών αναγκών... Το θυμάμαι πολύ έντονα... Θυμάμαι μικρά παιδιά να μένουν σπίτι μόνα τους όταν η μητέρα τους έπρεπε να εργαστεί. Η μητέρα μου εργαζόταν στο σπίτι και φρόντιζε και άλλα μικρά παιδιά της γειτονιάς. Αυτό ήταν έντονο στα χωριά και στις κοινότητες». Επιβεβαιώνεται η έκφραση «Γείτον έχεις Θεό έχεις». «Δεν υπήρχε άλλη επιλογή... έπρεπε

το σύνολο της κοινωνίας να κινητοποιηθεί για να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες».

«Ως παιδί θυμάμαι το σπίτι μας να φιλοξενεί και να φροντίζει όχι μόνο τους συγγενείς αλλά και τους ξένους που δεν είχαν κάπου να κοιμηθούν το βράδυ... Το σπίτι μας ήταν πάντα 'ανοικτό' σε όλους... αυτό επικρατούσε στην κυπριακή κοινωνία...». «Μεγάλος ήταν και ο ρόλος που διαδραμάτισαν οι κοινωνικοί λειτουργοί της εποχής, οι Φιλόπρωχοι Αδελφότητες, αλλά και τα οργανωμένα σύνολα».

«Οι ρίζες του εθελοντισμού βρίσκονται στο DNA μας... Η διάθεση και άμεση κινητοποίηση για στήριξη και φροντίδα όπου υπήρχε ανάγκη, είναι χαρακτηριστικό του λαού μας το οποίο εξηγείται από διάφορους παράγοντες: η απουσία του κράτους 'ανάγκασε' τον λαό να αναλαμβάνει δράση...».

Οργανωμένα σύνολα της εποχής

«Η εφαρμογή νόμων της εποχής για τα οργανωμένα σύνολα (αγαθοεργά ιδρύματα το 1925 και θέματα εγγραφής το 1930) θεωρώ ότι είχε σκοπό την παρακολούθηση και έλεγχο της δράσης τους από τους αποικιοκράτες...Τα οργανωμένα σύνολα ανέπτυσαν ποικιλόμορφες δράσεις, ακόμη και συλλογή χρημάτων για να καλύψουν τις ανάγκες της κοινωνίας σε σχέση με το σκοπό τους...Ως γνωστό αρκετά οργανωμένα σύνολα την περίοδο της Αποικιοκρατίας είχαν εμπλοκή στις αντιστασιακές ενέργειες ή/και στον Απελευθερωτικό Αγώνα. Την περίοδο 1955-1959 αρκετά μέλη φιλανθρωπικών οργανωμένων συνόλων είχαν συλληφθεί... και σε αρκετές περιπτώσεις τερματίστηκε η λειτουργία τους από τους Αποικιοκράτες όταν θεωρούσαν ότι είχαν εμπλοκή σε αντιστασιακές ενέργειες».

Οι νέοι

«Θυμάμαι στην περιοχή Αγ. Κασσιανός...πολλοί νέοι και νέες συλλαμβάνονταν λόγω της εμπλοκής τους ως μέλη της ΕΟΚΑ...Θυμάμαι μου έδωσαν ένα φάκελο με 8 λίρες Κύπρου να τον παραδώσω σε μία χήρα που ο γιος της είχε συλληφθεί...Μου επέστρεψε τα χρήματα παρόλο που τα είχε ανάγκη...επειδή «ο Αγώνας» τα χρειαζόταν περισσότερο...»

«Σε μία άλλη περίπτωση θυμάμαι...γνώρισα μια μητέρα που ο γιός της καταζητείτο από τους Άγγλους στρατιώτες...μου είπε να βρώ το γιο της και να του μεταφέρω το εξής μήνυμα: αν έπρεπε να πεθάνει για την πατρίδα του, να πεθάνει γενναία και να βεβαιωθεί η σφαίρα να ήταν στο στήθος του και όχι να τρέξει φοβισμένος να σωθεί και να τον βρει (η σφαίρα) στην πλάτη...»

«Γενικότερα οι νέοι του νησιού συμμετείχαν σε αρκετά οργανωμένα σύνολα...Θυμάμαι στις κατασκηνώσεις που πήγαινα όλες οι συζητήσεις μας σχετιζόνταν με το όραμα να ελευθερωθεί το νησί μας...Συζητούσαμε για την προσωπική αλλά και τη συλλογική μας ευθύνη να συμβάλουμε στην ευημερία και ανεξαρτησία της Κύπρου μας...».

«Στον Απελευθερωτικό Αγώνα η ηλικία εξάλλου δεν είχε καμία σημασία...Νέοι 10-15 ετών...μεταφέραμε στα σακίδια μας όπλα και βόμβες...Ήμασταν έτοιμοι να θυσιάσουμε για την πατρίδα μας...»

Μετά την ανεξαρτησία

«Το αίσθημα να νοιάζομαι για τους άλλους μέσα από άτυπες δράσεις φροντίδας, αλλά και η ανάγκη ενεργού συμμετοχής σε οργανωμένα σύνολα επικράτησε και μετά την ανεξαρτησία, παρόλο που δομήθηκαν οι υπηρεσίες του κράτους. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, γιατί αυτή η αλληλεγγύη μας βοήθησε να αντεπεξέλθουμε στις δικαιοδικές διαταραχές, κατά και μετά την εισβολή και στα χρόνια που ακολούθησαν...Ως κοινωνικοί λειτουργοί εργαζόμασταν στα χωριά και στις κοινότητες στη βάση της κοινοτικής ανάπτυξης...Θυμάμαι ένα περιστατικό στον Γερόλακκο το 1967...Ως νέα κοινωνική λειτουργός εργαζόμουν σε αυτή την περιοχή. Οι περισσότεροι γονείς ήταν εργαζόμενοι και απουσίαζαν αρκετές ώρες από το σπίτι. Τα παιδιά τους ήταν χωρίς επίβλεψη. Όταν βρήκα ένα παιδί μόνο του να περιπλανάται στην περιοχή αντιλήφθηκα ότι πρέπει να ενεργήσω άμεσα για δημιουργία κάποιας δομής φύλαξης των παιδιών. Μετά από κάποιους μήνες και αφού κινητοποιήσαμε τους τοπικούς παράγοντες και αρκετούς εθελοντές, δημιουργήσαμε την αναγκαία δομή φύλαξης των παιδιών της περιοχής...μετά δημιουργήθηκαν και άλλες δομές (παιδοκομικοί σταθμοί) σε άλλα σημεία του νησιού. Σημαντική ήταν και η εισαγωγή του τμήματος/προγράμματος Κοινοτικής Εργασίας και Ανάπτυξης στο Γραφείο Ευημερίας. Αμέτρητοι εθελοντές πίσω από κάθε νέα κοινωνική δράση, στήριξαν την κοινωνική πρόνοια...».

Καταληκτική σημείωση:

Η Μ. Νεοφύτου έκανε αμέτρητες ομιλίες και παρουσιάσεις, μιλώντας για τις εμπειρίες και τα βιώματά της ως μάχιμη εθελόντρια και κοινωνική λειτουργός. Όσοι την παρακολουθήσαμε, θυμόμαστε τόσο ζωντανά, τα λόγια της για τη δράση της και των συνεργατών της στην αντιμετώπιση αμέτρητων κοινωνικών αναγκών. Πάντοτε έβρισκε τη λύση σε κάθε πρόβλημα, ανεξαρτήτως των συνθηκών. Αφιέρωσε μεγάλο μέρος της ζωής της στη στήριξη των ευάλωτων ομάδων και έδωσε το δικό της στίγμα σε κάθε αγώνα. Πραγματοποίησε κάθε όραμα που είχε στον τομέα της ευημερίας, της εκπαίδευσης, στην καθιέρωση της κοινωνικής εργασίας, κ.ά. Πάντα θα θυμόμαστε την αφοσίωση και το αγωνιστικό της πνεύμα, που σε κάθε περίπτωση άφηναν ένα σημαντικό κοινωνικό αντίκτυπο.